

1945

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

ოქტომბრელი

1945 ი ვ ნ ი ს ი № 5

ინტერნაციონალი
შვილთა მშრომელთა

გამომცემლობა
„კოსმონობა“

სამკვეთო ვერსიალი
შვილწოდონათვის

ოქტომბრედი

№ 5

ი ვ ნ ი ს ი
1945

წელიწადი მებუივებთ

საბავთმოდოს ალკა ცინებარდური
კომიტეტის ყოველთვიური ორგანო
„Октомбри“ ежемесячный детский
журнал ЦК ЛКСМ ГРУЗИИ
(на грузинском языке)

ჩედაქეთის მისამართი:

თბილისი, ლენინის ქ. № 28

ტელ. 3-61-85

შ ი ნ ა ა რ ს ი

საბჭოთა კავშირის გენერალისიმუსი (წერილი)	29
უმაღლესი ჯილდო (წერილი)	2
• ალექო შენგელია — გაფრთხილება (ლექსი)	3
• ნინო ნაკაშიძე — გვი და ჯანბო (მოთხრობა)	4
• მუსიკის მოყვარული დაბლები	5
• ილია სიხარულიძე — ოპარი და სარე (ლექსი)	5
• გიორგი კაჭახიძე — ტისარტყელა (ლექსი)	6
• ლილია შეგრელიძე — უქმალ ხეტიალში (ლექსი)	6
• სერგო კლდიაშვილი — არაბული იგაუები	7
ა) ლომი და ხარები	
ბ) რამ მოკლა შველი	
• გრიგოლ აბაშიძე — ეინ დიდი და ეინ პატარა (ზღაპარი ლექსად)	8
• ცქვიტი — ტყის ზღაპარი	11
• მარიჯან — ბევრზე ბევრი (მოთხრობა)	12
• ზარმაცი ჯეცი — (ინგლისური ხალხური ზღაპარი, თარგმანი ეახტაბე კელიძისა)	13
• კუკური გოგიაშვილი — კურდღლის სიმღერა (ლექსი)	16
• ლევ ტოლბოი — ორი ამზანავი (იგავი, თარგმანი ვ. დ-მის.)	16
რუსული ხალხური გამოცანა	16
• ალექსანდრე საჩინოელი — გამოცანები	გარეკ. მე-3
• აბა, სინჯეთ! (გასართობი)	გარეკ. მე-3
• რებუსი	გარეკ. მე-3
• ჯიბი (წერილი)	გარეკ. მე-4

გარეკანის 1-ლ გვერდზე — მწარუნველი ღედა-ჩიტა* ნახატი შესრულებულია მხატვარ სევერიან მახაშვილის მიერ.

ვერსიალი გაფორმებულია მხატვრების: ლალო ავალიაშის, დავით ვახაშვილის, სოსო ვახაშვილის, მარია დაუშვილის, ირინე დიგნავორცევახ, კოტე კიკნაძის, ნათელა იანჭოშვილის, ნინო კომორცევახ, ნინო ფოფხაძისა და სევერიან მახაშვილის მიერ.

4050

საბჭოთა კავშირის გენერალისიმუსი

ბავშვებო! როცა თქვენ გაიგეთ სასიხარულო ცნობები სტალინის „გამარჯვების“ მეორე ორდენით დაჯილდოების, მისთვის საბჭოთა კავშირის გმირის წოდების მინიჭებისა და უმაღლესი სამხედრო წოდების — საბჭოთა კავშირის გენერალისიმუსის მინიჭების შესახებ, — თვითელი თქვენგანი, უფროსებთან ერთად, უდიდეს აღფრთოვანებას გამოსთქვამდა. მთელი საბჭოთა ქვეყანა მიესალმებოდა საყვარელი ბელადის დაჯილდოების ამბავს.

თქვენი ვალია ამ სასიხარულო ამბავს ბეჯითი, მუყაითი სწავლით უპასუხოთ; იყრთ ზრდილობიანი, უფროსების, მშობლებისა და მასწავლებლების დამჯერნი; ისწავლოთ ისე, როგორც დიდი სტალინი გვასწავლის.

გახსოვდეთ: იქ, მშობლიურ მოსკოვში, კრემლში ცხოვრობს უდიდესი ადამიანი, რომელიც მარად თქვენზე ზრუნავს, ფიქრობს და ელის: რომ თქვენ გაიზრდებით საყვარელი სამშობლოს სასახლო ადამიანები — ღირსნი ჩვენი ძვირფასი საბჭოთა სახელმწიფოსი.

უმაღლესი ჯილდო

ბავშვებო! უდიდეს სიხარულს განიცდის ახლა საბჭოთა ახალგაზრდობა, ყველა ჩვენთაგანი. სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1945 წლის 14 ივნისის ბრძანებულებით ახალგაზრდობის საკავშირო ლენინური კომუნისტური კავშირი დაჯილდოებულია ლენინის ორდენით. ეს ღირსეული ჯილდო სახელოვან ლენინურ-სტალინურ კომკავშირის მიენიჭა: „პიტლერულ გერმანიის წინააღმდეგ საბჭოთა კავშირის დიდი სამამულო ომის წლებში სამშობლოს წინაშე თვალსაჩინო დამსახურებისათვის და სამშობლოსადმი უსასღვრო ერთგულების სულისკვეთებით საბჭოთა ახალგაზრდობის აღზრდის საქმეში გაწეული დიდი მუშაობისათვის“.

სამი ორდენი — სამშობლოს ღირსეული ჯილდოები ამშვენებენ ახლა ლენინურ-სტალინურ კომკავშირის დროშას.

პირველი ჯილდოა — წითელი დროშის ორდენით კომკავშირი დაჯილდოებულ

იქნა 1928 წელს. იგი მას მიენიჭა სამოქალაქო ომის წლებში საბჭოლო დამსახურებისათვის.

მეორე სახელოვანი ჯილდო — შრომის წითელი დროშის ორდენი კომკავშირმა მიიღო 1931 წელს. ეს უმაღლესი ჯილდო ლენინურ კომკავშირს გადაეცა პირველი სტალინური ხუთწლედის მშენებლობის წლებში გაწეული შრომითი დამსახურებისათვის.

დიდი სამამულო ომის წლებში კომკავშირელები მთელ საბჭოთა ხალხთან ერთად ფრონტებზე შეუპოვარ ბრძოლებს ეწეოდნენ გერმანულ-ფაშისტ დამპყრობლების წინააღმდეგ. ზურგში კი ენერგიული და დაუცხრომელი შრომით აჩქარებდნენ ისინი ვერაგ მტერზე გამარჯვების საქმეს. კომკავშირელები ერთგულნი იყვნენ დიადი ლენინ-სტალინის პარტიისა, რომელმაც აღზარდა ისინი საბჭოთა სამშობლოს ღირსეულ ადამიანებად.

ნახატი მარია დაუშვილისა

გაფრთხილება

ამბობენ, რომ ჰევიანი სარ
ჩემი კვოს მურიან,
კარგად იცი ვინ უცხოა
და ვინ შინაურია;
მაინც მინდა გაგაფრთხილო:
მამას ველი მორიდან,

თუ პირველად მე ვერ შევხვდი—
უცაბედად მოვიდა,
არ შეცდო, არ შეუუფო,
არ ეწეინოს მამილოს,
დამიძახე, რომ ნამარს
ტებილად მივეყვავილო.

ალექს. მინაშვილი

მამამ გივის ქალაქიდან თოფი მოუტანა. პატარა ბიჭი ძლიერ გაახარა მამის საჩუქარმა. ერთ დღეს გივიმ გადაიკიდა მხარზე თოფი და ზხას გაუდგა ტყისკენ.

მილიოდა გივი მხიარულად და ფიქრობდა: „ტყეში კურდღლებსა და ტყის ქათმებს დავხოცავ და მიუტან დედას, როგორც ერთხელ ნაღირობიდან დაბრუნებულმა მამამ მოუტანა. მერე რარივად გაუხარდება დედას!“

ტყე სულ ახლო იყო მათ აგარაკთან. გივი მალე შევიდა შრიალა ტყეში და გაჰყვა ბილიკს. გვერდით მიჰყვებოდა დიდი, ქრელი ძაღლი ჯამბო კულის ქნევით.

„ნეტავ, სად მიდის გივი ამ ტყეში? საცაა დაღამდება და ეს კი მი-

დის და მიდის!“—ფიქრობდა ძაღლი და ეკვროდა ბიჭუნას.

— აბა, გამოვიდეს ახლა მგელი, თუნდაც დათვი! ვესვრი ჩემს თოფს და გვაგვარებ, ჯამბო!—ეუბნებოდა ძაღლს გივი და, მოფერების ნიშნად, ყურებზე ხელს ჰსვამდა.

— დათვისა და მგლის კი შეგეშინდება, მაგრამ მე ვარ აქ და იმედი გაქვს. — თითქოს პასუხს აძლევდა ჯამბო.

უკვე დაღამდა.

— მერე რა, დაღამდეს! არავისი არ შეშინია, თოფი აქ არა მაქვს?!— ამბობდა გივი ჯამბოს საყურადღებოდ და თან აქეთ-იქით იტყირებოდა.

უცებ შეჩერდა.

— ვაიმე, ვაიმე, ჩირგვებში ვილაც არის, გაიფაჩუნა.—წამოიყვირა შეშინებულმა გივიმ და უკან დაბრუნება დააპირა.

— სად, სად?!—ყეფდა ჯამბო. — მე ვაჩვენებ იმას სეირს,—და ყეფით გარბოდა ჩირგვებისაკენ.

— ვაიმე, დედავ, მგელი!—დაიღრიალა გივიმ, მაგრამ შიშით ადგილიდან ვეღარ იძვროდა. სულ დაავიწყდა, მხარზე თოფი რომ ჰქონდა გადაკიდებული.

— სად ხარ, გივი, სად?!—გაისმა ამ დროს ტყეში მშობლებისა და მეზობლების ხმები.

— აქ, აქ ვარ, დედა, მიშველეთ!—კიდევე უფრო ხმამაღლა დაიყვირა გივიმ.

ნახატი ნინო ჰომორცევაძის

მშობლები და მეზობლები სწრაფად მივიდნენ გივისთან და ატირებული შვილი დედამ გულში ჩაიკრა.

— რა იყო, გენაცვალოს დედა, რამ შეგაშინა?

— დედა, უშველდებელი მგელი იყო იქ!—სლუკუნებდა გივი და ეკვროდა დედას.

— ბიჭო, თოფი განა იმიტომ მოგიტანე, რომ ტყეში გაიპარო და შეგვაშინო! — ეუბნებოდა უკმაყოფილოდ მამა.

— რატომ წამოხვედი, შვილო, ტყეში მარტო? რატომ არ მითხარი, წამოგყვებოდი.

— შემდეგ აღარ წამოვალ, დედა. მეგონა, მგლისა და დათვის არ შემეშინდებოდა.

— რის მგელი, რა მგელი, პირიქით, ჩვენი შეშინდა იმ საძაგელ ბაჰკიას. ჩირგვიდან გახტა და იქვე სოროში ჩაძვრა, თორემ იმას კი დავიჭერდი და აქ მოგიყვანდით, — წკმუტუნებდა ამ დროს მათთან დაბრუნებული ჯამბო და სირცხვილისაგან კულს აქნევდა.

ენო ნაპაშიძე

ომარი & სარკე

დიდ სარკეში ომარის ერთი ბიჭი უცინის, ამბობს:—ნეტავ, ვინ ჰრის?— არ უნახავს უწინ ხს.

სარკის უკან დაეძებს, თამაში სურს ბიჭთან...

სად წავუდა? იგი ხომ სარკის უკან იჯდა!

შეკობრუნდა ომარი და სარკის წინ დაჯდა. ბიჭი ისევ სარკეშია! იქ საიდან გახნდა!

ილია სიხარულიძე

მუსიკის მოყვარული რამუხები

პარიზის ერთ-ერთ ზოოლოგიურ ბაღში სამი დათვი წაიჩხუბა ერთი ნაჭერი ზორცი-სათვის. ბრძოლა ისე გამწვავდა, რომ დასამშვიდებლად მათ მანქანით წყლის შესხმა დაუპირეს. ამ დროს შორიანლო მოისმა ვიოლინოს ხმა... ვაცხარებული მებრძოლი შედგნენ, დამშვიდნენ, და აქეთ-იქით დაიწყეს ცეკვა. უნდოდათ გაეგოთ, საიდან მოდიოდა ეს სასიამოვნო ხმა. როცა მემუსიკე მათთან ახლოს მივიდა და დაუკრა, დათვები ისე დამშვიდნენ, რომ მათთვის წყლის შესხმა აღარ დასჭირდათ.

ცა გრგვინავდა, ჩამობნელდა,
შეგვეშინდა, ისე წვიმდა...
შემდეგ უცებ დარი დადგა,
მზე ლაქვარდში კვლავ გაბრწყინდა.
პირნაბანმა ყვაფილებმა
დაგვანახეს გული წმინდა.

ჩიტებივით ავკიკიკდით,
აგვამღერა დარმა ყველა.
ოთახიდან გასართობად
გამოვიდა გივიც ნელა.
გაფლიმა, როცა ცაზე
დანიხა ცისარტყელა.

თამაშობას მოცდენილი
დააფრენდა ცაში თვალეხს.
— რა კარგი ხარ, ცისარტყელავ,
მაგრამ ღრუბლებს გაეცალე! —
თქვა და ავდრის სამღურავი
დაივიწყა ბიჭმა მალე.

სიხარულით დაჰკრა ტაში
და დაიწყო კვლავ თამაში.

გიორგი კახანიძე

უქმად ხეტიალში

დგებარ, დასცქერ ორიანებს,
გეძნელება მისვლა სახლში;
ცა პირქუშად გეჩვენება
და ცის რისხვად მზის კაშკაში.

უნიჟო ხარ? არა, ვიცი
ნიჟიც გაქვს და დროც გაქვს ღიდი,
მხოლოდ უქმად ხეტიალში
დაგიკარგავს სკოლის რიდი.

ო, სირცხვილო, წელს გამოცდებს
როგორ შეხვდი ბიჭო ასე?
მასწავლებლის დარიგება
რა უკულმა დააფასე.

ლილია მებაკალიძე

ქობულთა ნიკავები

ლომი და ხარები

ლომი ორ ხარს თავს დაესხა, მაგრამ ხარები მეკობრულად შეერთდნენ, რქენა დაუწვეეს და მოიკრიეს.

მაძინ ლომმა ხერხს მიძართა და ერთ ხარს უთხრა:

— თუ მეკობარს მოშორდები, შენ არაფერს გავენებო.

ხარმა დაუჯერა და მეკობარს მოშორდა. ამით ისარგებლა ლომმა, — ჯერ ერთი ხარი გაგლიჯა და შემდეგ მეორე.

ნახატი ნინო ფოფხაძისა

რამ მოკლა შველი

ერთი შველი ავად გახდა. მისი მეკობარი ნადირები სანახავად მივიდნენ და ასლო-ძასლო რაც ბალახი და მცენარე იყო, სულ გადასჭამეს.

შველი გამორჩა, ჭამა მოუნდა, მაგრამ ჯერ კიდევ სუსტად იყო, შორს წასვლა ვერ შესძლო, კარშემო კი საკმელი ველარ იზოვა და შიმშილმა მოკლა.

სარგო კლიაშვილი

ნახატი ზვერიან მახაშვილისა

ღამთხალი ციკუნები
დაოხილი გარბიან.
კატებს თუ ვერ დააფრთხობს,
აბა რა ვაუკაცია,
მიხტის, შირბის თავუნა,
თხილის ქურდი პაწია,
როგორც იქნა დალილიმა
სოროს კარს მიადწია!
სოროს კართან შეჩერდა,
დაიქანცა ძალიან,
ხერელთან მცირე სახლი დგას,
როგორც ჩიტის ვალია.
სახლი მაგრამ რა სახლი,
ოდა ერთი სართული,
სახურაიცი, კედელიც
დაგრებილი მავთული,
ოთხივ მხრიდან ავლია
აივანი ქართული.
შიგ რომ დარბაზს შეხედა,
თვალი მთლად აურია,
—რა სახლია, ვისია?
ნეტავ, სადაურია?!
თავეს ვინ ეტყის საცოდავს,
თურმე სათაგურია!
შიგ შევიდა, სხვა ნახა
უფრო გულგასახარი:
ჭერში კავზე ეკიდა

ერთი ციკუნა შაქარი,
ვინ გაუძღვებს მის ცქერას,
გული ვის აქვს მავარი!
აკი ვერც მოითმინა,
თავი მალლა ასწია,
ჯერ თამაში დაუწყო,
აქეთ-იქით არწია,
მერე გულში ჩაიკრა,
ხელი მოსდო ცაცია.
ეწევა და არ ძვრება,
კბილით რკინა ვალუნა...
უცებ თითქო იჭუხა,
კარმა გაიჯახუნა,
გულწასული შიშისგან
დაბარბაცდა თავუნა.
წამსვე გონზე მოვიდა,
შიშით თმებდაბურდული,
რკინის კარებს მიაწყდა
სწრაფად, როგორც შურდული,
კარი მაგრად დაუხედა
დაკეტილი ურდულით.
ეს რა ჭირში ჩაეარდა,
ეს რა მეხი დაეცა,
თვალს აცეცებს, ხსნას ეძებს,
თავი, ერთი ნამცეცა,
ხან კედელზე აცოცდა,
ხან დაკეტილ კარს ეცა.
შიშით თმებდაბურდული,
ბრაზით ყელგაგულდული,
კარებს ეჯაჯგურება,
არც შეინძრა ურდული,
ამ ამბავში რომ არი
შემოცსმა ჩურჩული.
ხედავს: მორბის ვილაცა,
განა დიდი კაცია,
სახეგაბრწინებული
ბიჭი მორბის პაწია,
გაიძახის: „სათაგურს
თავი გაუბაწრია!“

(დახასრული შემდეგ ნომერში)

ტყის ზღაპარი

იმ დილით სიოს მთებიდან რაღაც ახალი ამბავი ჩამოეტანა, აყრილ ტყეს სწვეოდა და მითქმა-მოთქმით და ჩურჩულით აეხმაურებინა მისი ლამაზი ხეების კენწეროები.

ფრთოსნები მღეროდნენ. ყველა ცდილობდა თავისი სიხარული და მზისადმი სიყვარული დაუსრულდებელი კრიმინალური გამოეხატა, გარდა ქვარტლივით შავი ყვავისა, რომელიც განმარტოებით წამოყუნტულიყო იფნის შტოზე და ბრძნულად სდუმდა.

სიო იმასაც ცვლქად ელამუნებოდა, იფნის შტოს აკვანივით ურწევდა, კლდეზე გადმომსკლარ წყაროს ჩუხ-ჩუხს ნანასავით ყურთ ასმენდა, მაგრამ ყვავი ისეთი იერით იჯდა, თითქოს ქვეყნის ჭირვარამზე ფიქრობდა და თითქოს ის იყო ყველას გულშემატკივარი.

ზოგიერთ გულუბრყვილო პაწია ფრთოსნებს ყვავი მართლა დიდ ბობოლად მიაჩნდათ. ყოველთვის მოკრძალებას და პატივისცემას გამოხატავდნენ მის წინაშე, მაგრამ ტყეში იყ-

ნენ ისეთი ფრთოსნებიც, რომელნიც მის ავლადიდებას კარგად იცნობდნენ, ბებერ ოინაზს დასცინოდნენ და მის ამბავს ყველას ატყობინებდნენ.

აი ახლაც ეშმაკი ჩიკვი ყვავს შორიახლოდან უთვალთვალებდა, და ვერხვზე შემჯდარ ქედანს ეუბნებოდა:

— ერთი შეხედე! რას ჩაჰყურყურებს ქურღბაცაცა! შეხედე, როგორ აფხორილია!

— ალბათ აქამდის ვერ მოუნელებია გუშინ სოფლის ორღობეში კაი კეტი რომ მოსდეს და მსუქანი ვარია გააგდებინეს, — უპასუხა ჯაფარამ და ყვავის გულის გასახეთქად დედაბერივით შესძახა:

— ჰაე, ჰაე!
ამ ხმაურზე ყვავი არ განძრეულა, ვითომ არ შეიმჩნია, რომ ჯაფარა მას აჯავრებდა.

როცა მზე სამხრეთისაკენ კარგად გადაიწვერა, ყვავმა იდროვა, აფრინდა და თავის ბუღისაკენ გასწია. ქორიკანა ჩიკვი ტყე-ტყე უკან გაე-

ღევნა. ყვაფი ბუდესთან შორიახლო ჩამოჯდა, კისერი მოობრიცა და ცალი თვალით ბუდეში ჩაიხედა. აჩხა-ბაჩხად მოქსოვილ მის ბუდეში ყველაფერი გათავებულიყო: ერთადერთი მისი ბახალა უდღედოდ მომკვდარიყო და გულადმა ვგდო.

— აბა ახლა ამისათვის სადა მცალიანო, — წამოიჩხავლა ყვაფმა, მკედარ ბახალას ნისკარტი წააფლო და ბერყენას ფულუროში თვალგებდბრიაღებულ ბუს მიუთრია.

— აპა, შე უბედურო, მუდამ მგლოვიარე და მზედაბნელებული ხარ და ესეც შენ იგლოვეო, — უთხრა ყვაფმა, ბახალა წინ დაუდო და თვითონ სოფლისაკენ საქურდალად გაინავარდა.

ჩიკეს ეს ამბავი თავის ყურით მოესმინა და საღამომდე ყვაფის გულქვაობა მთელ ტყეს ამ სიტყვებით მოსდებოდა — ყვაფს ბახალა მოუკვდა, ბუს მიუგდო, დიდი თავი გაქვს და შენ იტიროო.

ბავშვი

ნახატი ნათელა იანკოშვილი

ბევრზე ბევრი

გოგის ძალიან უყვარს ხილი, ტკბილეული, თხილი. თუ რამეს მოჰკრა თვალი, აღარ არის მოსვენება:

- ბები, მომე ვაშლი! ბევრი ვაშლი მინდა!
- ბები, მომე თხილი! ბევრი, ბევრი თხილი!
- ბები, ბევრზე ბევრი კამფეტი მინდა! ერთხელ ბებიმ ჩაისვა. გოგი კალთაში და დაუწყო ბაასი.
- გოგი, მე არ მომწონს, რომ მაგისთანა თვალხარბი ხარ. რა ამბავია, რომ სულ ბევრს და ბევრს გაიძახი. აბა ენახოთ, რა გაქვს ბევრი!
- თავი—ერთია!
- ცხვირი ერთი!
- პირი ერთი!
- შუბლი ერთი!
- თვალი ორი!
- ხელი ორი!
- ფეხი ორი!

გოგია ჩაფიქრებული უსმენდა. ბები კმაყოფილი იყო.

— ბები, შენ დაგავიწყდა, რომ თმები მაქვს ბევრზე ბევრი! — დიჯად შენიშნა გოგიამ.

ბების გაეცინა და ბევრი თხილი მისცა.

მარიკან

ინგლისური ზღაპარი

გაუძნელდა ცხოვრება და ერთ ორ შაბათ დღეს ჯექს მიმართა: წადი, ხელი გაანძრიე და რამე იშოვე, თორემ იცოდე პურს არ გაქმევო. ამან ცოტა არ იყოს დააფიქრა უქნარა ყმაწვილი (ნუ. დაგავიწყ-

— სულელობიკო, — უთხრა დედამ, — ჯიბეში უნდა ჩაგედო და არ დაკარგავდიო.

— მაშ კარგი, სხვა დროს ასე მოვიქცევი. — უპასუხა ჯექმა.

სამშაბათს მეძროხეს მიაღდა, რომელმაც სალამოზე პატარა ქილით რძე გამოატანა. ჯექმა ქილა პალტოს დიდ ჯიბეში ჩაიდო და შინისაკენ გასწია. გზაში ქილა გადაუყირავდა და, რაღა თქმა უნდა, რძე სულ მთლად დაეღვარა.

ერთხელ, დიდხნის წინად ცხოვრობდა ერთი ბიჭი, სახელად ჯექი. მთელს ქვეყანაზე მხოლოდ დედა შერჩენოდა და ძალიან ღარიბულად ცხოვრობდნენ. საბრალო ქალი ლუქმა პურს ქსოვით შოულობდა. ჯექი კი არაფერს აკეთებდა: კარგ ამინდში წამოწვებოდა და მზეზე თებობდა, ზამთარში კი დევ მოგვიზიგებუხარს მიუჯდებოდა და უსაქმობით მოწყენილი ამოთქნარებდა. ამის გამო ზარმაცი ჯექი შეარქვეს.

დედას მეტიხმეტად

დებათ, რომ მშისარაც იყო). ზღაზენით წამოდგა და მეზობელ გლეხთან მივიდა სამუშაოდ. სალამოზე მთელი დღის ნამუშევრის ფული მიიღო, მაგრამ შინ რომ ბრუნდებოდა, ხელიდან გაუვარდა და წყალში დაეკარგა.

— თვალი დამიდგეს!
— შეპყვირა დედამ, — შე
სულელო ბიჭო, თავზე
უნდა დაგედო და ისე
წამოგელო.

— კარგი, — მიუგო
ჯექმა, — სხვა დროს ასე
მოვიქცევი.

ოთხშაბათ დილას
ვილაც სხვა გლეხს
მიადგა. მთელი დღე
იმუშავა და სალამოზე
გასამრჯელოდ ცოტა-
ოდენი ხაჭო მიიღო.
ჯექმა თავზე დაიყარა
ხაჭო და ღიღინით გას-
წია შინისაკენ. მაგრამ,
სანამ შინ მივიდოდა,
ხაჭო, რა თქმა უნდა,
დაეზნა, ხოლო რაც
თავზე შერჩა, თმებში
აერია და სულმთლად
გაფუქდა.

— აი, სულელო ბი-
ჭო, — მიმართა დედამ, —
ხელით უნდა წამოგე-
ლო, ოღონდ ძალიან
ფრთხილად.

— სხვა დროს ასე
მოვიქცევი. — მორჩი-
ლად მიუგო ჯექმა.

პარასკევს კვლავ
ზღაზვნით და მთქნა-

რებით წამოდგა და მე-
პურეს მიადგა, რომელ-
მაც სალამოზე საბრა-
ლო ბიქს გასამრჯე-
ლოდ კატა მისცა.
ფრთხილად აიყვანა კა-
ტა და ხელეგბაწვდი-
ლით ღიღი სიფრთხი-
ლით გაუდგა შინისა-
კენ გზას. მაგრამ ცო-
ტა კი გაიარა და
მერე კატამ ისე დაკაწ-

რა, სულ სისხლი ადი-
ნა. რალას იზამდა, იმუ-
ლებული იყო ჯექმა.

— აი, ბრიყვო! თო-
კი უნდა მოგება და
ისე წამოგეყვანა. — უთ-
ხრა დედამ.

— სხვა დროს ასე
მოვიქცევი, — სთქვა და-
რცხვენილმა ჯექმა.

შაბათს ყასაბს მიად-
გა ჯექი. მთელი დღე
ბეჯითად იმუშავა და
სალამოს გასამრჯე-
ლოდ ცხვრის მსუქანი
ბეჭი მიიღო. ჯექმა
ბეჭს თოკი გამოაბა და
მტვერში გაათრია. შინ
მიტანამდე სულ გაფუქ-
და ხორცი.

დღემ იმ ჯერად მოთმინება დაკარგა, რადგან მეორე ღღეს კვირა იყო და სახლში კი არა ჰქონდათ რა.

— ბრიყვო, ზურგზე უნდა მოგეკიდა და ისე წამოგეღო.

— სხვა დროს ზურგზე მოვიკიდებ, — წაილულულულა ზარმაცმა ჯექმა.

ორშაბათს მეგოგეს მიადგა, რომელმაც გასამრჯელოდ კოხტა ვირი გამოუყვანა. ძან გაუძნელდა ჩვენს უქნარას ვირის წამოკიდება, ბევრს ეწვალა, ბევრი ოფლი დაღვარა და, როგორც იქნა, მოიღო ზურგზე. მო-

დის ქშენით და მოჰყავს ვირი, წელში წყდება, მაგრამ რა უნდა ქნას?

გზაზე თურმე ერთი მდიდარი კაცი ცხოვრობდა. ჰყავდა ერთადერთი, მთელს ქვეყანაში სილამაზით განთ-

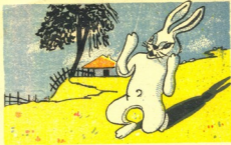

ჯარასთან იჯდა და ნაღვლიანად გაჰყურებდა ქუჩას. უცებ ჯექი შენიშნა ზურგზე ტლინკებაყრილი ვირით. ადვილად წარმოიდგენთ, როგორ გაიციინებდა. ქალმა გულიანად გადაიხარხარა და მაშინვე ენაც აიღვა და ყურებიც გაფხსნა.

მამამისს ძლიერ გაეხარდა, ჯექს დაუძახა და, ალთქმის მიხედვით, თავისი ქალი მიათხოვა. ჯექი მდიდარი კაცი შეიქნა, ღღდა თავისთან წაიყვანა და დიდხანს ცხოვრობდნენ ტკბილად და ბედნიერად.

ქმული ქალი, მაგრამ ყრუ და მუნჯი იყო. საბრალოს თავის სიკოცხლეში ერთხელაც არ გაეცინა და ექიმები ამბობდნენ:—თუ კი როგორმე გააცინებთ, მაშინვე ენასაც აიღვამს და ყურებიც გაფხსნებაო. ეს მზეთუნახავი შემთხვევით ფან-

ნახტი კობეძისა

ურცქეიტა ვარ, ჰატარა,
ვერ ვიშოვნე საკბილო,
საყვარელი კომბოსტო,
საკნატუნო სტაფილო.

ურცქეიტა ვარ, ჰატარა,
მაფრთხობს მცირე ტკაცუნი,
მიუვარს მარდი სირბილი
და ტუჩების ცმაცუნი.

ლევ გოლსკოი

ქაქაჩი მოზიაშვილი

ორი ამხანაგი

ი ბ ა ვ ი

ორი ამხანაგი ტყეში მიდიოდა. უეცრად დათვი გამოუხტათ წინ. ერთი ამხანაგი გაიქცა, აძვრა ხეზე და დაიმალა, მეორე კი — დარჩა გზაზე. მეტი გამოსავალი რომ აღარ ჰქონდა, უკანასკნელი დაწვა მიწაზე და თავი მოიმკვდარუნა.

დათვი მივიდა მასთან და ყნოსვა დაუწყა.

ყმაწვილმა შიშით სუნთქვაც კი შეწყვიტა.

დათვმა იფიქრა მკვდარიო და გაშორდა.

როცა დათვი წავიდა, ხეზე მყოფი ამხანაგი ჩამოვიდა ხიდან და სიცილით შეეკითხა ქვევით დარჩენილს: — რაო, რას გეჭურჩულებოდა ყურში დათვიო?

— მან მოთხრა: ცუდია ის, ვინც გასაქირში ამხანაგს გაექცევაო, — უბასუხა ხიფათს გადარჩენილმა.

სთარგმნა გ. დ—ძეშ

რუსული ხაღბური გამოცანა
ხშირად მოსვლას მთხოვენ, მელიან
და როგორც კი გამოვჩნდები, — მემალეებიან.

(გვანა)

ბამოსანები

(წიგნილია აღიქმანდრე საჩინოელის მიერ)

- 1) ღამაზია და ზაწია,
გაიძახეს: „წია-წია!“
(აჰაჰაჰაჰ)
- 2) ის გამხდარი ცხოველია,
გვეგონებათ ძარტო ძელები,
ვერ წაუვა მას კურდღელი—
კუდმოკლე და უურებგრძელი,
თუ საბრალომ შესაფერად
ვერ მინახა უცებ ხერკელი.
(აჟანჟანჟან)

- 3) კაცის თვლით უჩინარი,
საამო და ნელი ზრი,
ზაფხულობით, როცა ცხელია,
მის ამოსვლას ნატრობს უველია.
(აწეაჟ)

აბა, სინჯეთ!

ამ ნახაზში გაატარეთ იმდენი სწორი ხაზი, რამდენიც სავიროა ისე, რომ ძალი ვერ მისწვდეს კურდღელს, გველი—ჩიტს, ხარმა ვერ ურჭინოს ბავშვს და ლომი ვერ დაეწიოს ზებრას.

რეზუსი

18/109

ჯიხვი

კავკასიის თოვლიან, ყინულიან მთებში ბინადრობს ულამაზესი ცხოველი—ჯიხვი. მთიელ მონადირეებს ჯიხვზე ნადირობა ყველაზე უფრო საყვარელ საქმედ მიაჩნიათ. ჯიხვს მეტად გემრიელი ხორცი აქვს და, ამასთან ერთად, ძვირფას განძად ითვლება მისი ტყავი, ხოლო რქები—ოჯახის სამკაულად.

სრული ასაკის მამალი ჯიხვი შწლის მოზერის ოდენაა. მისი წონა 5 დან 8 ფუთამდე აღწევს. კისერი აქვს მსხვილი, ყურები პატარა, მაგრამ მუდამ დაცქვეტილი, ხოლო ფეხები მალალი და წვრილი. იგი გაპირვების შემთხვევაში შ მეტრზე მეტ ნახტომს აკეთებს. ჯიხვი უწყინარი, მაგრამ მეტად მიუკარგებელი ცხოველია. მისი რქები 50 სანტიმეტრამდე აღწევს. იგი ძალზე ჭკვიანი ცხოველია. მისი მუდმივი სამყოფელი კლდეები, ყინულიანი მთები და ალპიური საძოვრებია.

ჯიხვზე ნადირობა ძალიან ძნელ საქმედ ითვლება, რადგან ჯიხვს სმენა, ხედვა და ყნოსვა მეტად განვითარებული აქვს. იგი ადვილად გრძნობს ადამიანის სიახლოვეს.

ჯიხვები ჯოგობით დადიან საბალახოდ. ბალახობის დროს მათ რომელიმე ხნიერი ჯიხვი დარაჯობს. იგი ყოველთვის მალალ კლდეზე დგას და იქიდან დასცქერის მიდამოს. ხიფათის შემთხვევაში მზევრავი ჯიხვი უსტვენს და მის ხმაზე ჯიხვები გარბიან თავისაშველად.

ჯიხვებმა საუკეთესო მეგობრობა იციან. თუ რომელიმე მათგანი დაიჭრა, სხვა ჯიხვები მას წინ გაიგდებენ და რქების კერით გაჰყავთ სამშვიდობოს.

ჯიხვებზე ჩვენში მრავალი თქმულება და ლექსია შენახული. ჩვენი მთიელები მას უსაყვარლეს და ულამაზეს ცხოველად თვლიან.

სამომავლოდ № 53. სტამბის შეჯ. № 1093 ტირაჟი 7.000 ფე 09014.

დ. პ. შატრაძის სახელობის პოლიგრაფიკომბინატი „კომუნისტი“ თბილისი, დენისის ქ. № 28.
ფურცლი ილუსტრაციები დაბეჭდილია სსსრ კვების მრეწველ. საბ. კონსერვაციის ლითოგრაფიაში.